7/3307

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.BMK.0.12-600-157
KONU : Yazılı Soru Önergesi

24.08.04* 19072

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 29.07.2004 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6743 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'a ait 7/3307 esas numaralı yazılı soru önergesindeki hususlara dair Bakanlığımız görüşü aşağıda belirtilmiştir.

1) DİE tarafından gelir yöntemi kullanılarak açıklanan milli gelir verilerine göre; işgücü ödemelerinin GSYİH içindeki payı 1999 yılında yüzde 30.7 iken söz konusu oran 2000, 2001, 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla yüzde 29.2, 28.3, 26.3 ve 26.1 olarak gerçekleşmiştir.

Bu veriler, tüm çalışanların milli gelirden aldığı payda çalışanlar aleyhine oluşan gelişmenin 2003 yılında durdurulduğunu ortaya koymaktadır.

Diğer taraftan, konsolide bütçe kapsamındaki çalışanlar için yapılan harcamaların GSMH'ya oranı 2000, 2001, 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla yüzde 8, 8.6, 8.4 ve 8.5 olmuştur. 2004 yılında ise aynı bazlı personel harcamasının GSMH içindeki payının yüzde 8.5 civarında olacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu yıllarda kamu çalışanlarının milli gelirden aldıkları payın aynı seviyelerde korunduğu görülmektedir.

2) Son iki yılda çalışanlara uygulanan "vergi payı" olarak bir veri mevcut değildir. Ancak, yapılan yasal düzenlemeler ile 2002 ve 2003 yıllarında çalışanların aylık ve ücret gelirleri, diğer gelir unsurlarına göre beş puan daha düşük vergilendirilmiştir. 2004 yılında da aynı uygulamaya devam edilmektedir. Bu çerçevede halen ücret gelirleri 6 milyar liraya kadar yüzde 15 olmak üzere yıllık toplam ücret gelirlerinin girdiği vergi tarifesine göre yüzde 40'ı geçmemek üzere farklı oranlarda vergilendirilmektedir

3) GSYİH artış hızı 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla yüzde 7.9 ve 5.8 olarak gerçekleşmiştir. 2004 yılı hedefi GSMH ve GSYİH'da yüzde 5 reel büyüme olup ilk 3 aylık dönem GSMH yüzde 12.4, GSYİH ise yüzde 10.1 artış göstermiştir.

Ortalama yıllık artış hızları TEFE'de 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla yüzde 50.1 ve 25.6 dır. TÜFE'de ise aynı dönemde ortalama yıllık artış hızları sırasıyla yüzde 45 ve 25.3 olarak kaydedilmiştir. 2004 yılında TEFE ve TÜFE'nin ortalama yıllık artış hızlarının sırasıyla yüzde 10 ve 13.7, yıl sonu itibarıyla ise her ikisinin de yüzde 12 olacağı öngörülmüştür. Yedi aylık TEFE ve TÜFE yüzde 6.5 ve 3.3 dür.

Konsolide bütçeli kuruluşlarda istihdam edilen işçilerin ücretleri ortalama bazda 2002, 2003 ve 2004 yıllarında sırasıyla yüzde 37.6, 22.7 ve 12 oranlarında artırılmıştır. Aynı yıllarda asgari ücretteki ortalama artışlar ise sırasıyla yüzde 56.6, 30 ve 37.5 olmuştur. Konsolide bütçe kapsamındaki, aile yardımı ödeneği dahil memur maaşları ise yine aynı yıllarda ortalama bazda sırasıyla yüzde 53.1, 25.8 ve 13.8 oranlarında artırılmıştır. Memurlara 2004 yılı Ocak ayında bir defaya mahsus olmak üzere ayrıca 160 milyon lira tutarında ilave bir ödeme daha yapılmıştır.

Diğer taraftan, her ay bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyat indeksi artış oranı kadar artırılan SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin maaşları da söz konusu yıllarda önemli ölçüde artırılmıştır.

2003 yılında, 8.1.2003 tarihli ve 4784 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları uyarınca SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin ekonomik durumları göz önünde bulundurularak bu kapsamdakilerin bir kısmına 100 milyon lira bir kısmına ise 75 milyon lira sosyal destek ödemesi yapılmıştır. Söz konusu ödemelerle en düşük SSK emeklisi maaşı yüzde 29, en düşük Bağ-Kur emeklisi maaşı yüzde 66 ve en düşük Tarım Sigortalısı emeklisinin maaşı ise yüzde 151 oranlarında artmıştır. Böylece 2003 yılında SSK emeklilerine ortalama yüzde 26, Bağ-Kur emeklilerine ise yüzde 51 oranlarında artış sağlanmıştır.

Diğer taraftan, 5073 sayılı Kanun ile SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin maaşları, 2004 yılı Ocak ve Temmuz aylarında yüzde 10 olmak üzere kümülatif bazda yüzde 21 oranında artırılmıştır. Memur emeklisinin maaşı ise aynı aylarda sırasıyla yüzde %7.5 ve yüzde 6 olmak üzere kümülatif bazda yüzde 14 oranında artırılmıştır.

Görüldüğü üzere, söz konusu yıllarında ekonomide bir yandan yüksek büyüme hızları sağlanırken diğer taraftan enflasyon oranları hızla aşağı çekilmiştir. Bu süreçte enflasyonla mücadele edilirken maaş ve ücretler üzerinde bir baskı oluşturulmamıştır. Dar veya sabit gelirlilerin, emekli, dul ve yetimlerle çalışanların gelirleri reel anlamda korunmuş, hatta artırılmıştır. Devlet kaşıkla verip kepçeyle geri almamıştır. Daha da önemlisi enflasyondaki düşüş sayesinde ücretlerin enflasyon karşısındaki erimesi sona erdirilerek çalışanlar ile emeklilerin satın alma gücü korunmuştur.

4) Cari fiyatlarla toplam sabit sermaye yatırımlarının GSYİH içindeki payı 1997 yılında yüzde 26.5 iken sürekli gerilemiştir. Bu oran 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla yüzde 16.5 ve 15.5 dir. 2001 yılı krizi, yatırımların milli gelir içindeki payının düşmesine neden olmuştur.

Özel kesim sabit sermaye yatırımlarının GSYİH içindeki payı 1997 yılında yüzde 20.8 iken, 2002 ve 2003 yıllarında yüzde 11.2 ve 11.3 olmuştur. 2003 kamu yatırım tahsislerinde ekonomik ve sosyal alt yapıyı geliştirecek yatırımlara ağırlık verilmiştir. Sektörel öncelikler açısından ise bölgesel gelişme stratejileri dikkate alınarak eğitim, sağlık, teknoloji alt yapısı, enerji, sulama, kentsel alt yapı yatırımları ve ulaştırma alt sektörlerine öncelik verilmiştir.

Bu çerçevede, özellikle son yıllarda eğitim ve sağlık yatırımlarının toplam yatırımlar içindeki payı artmıştır. Toplam yatırımlar içinde eğitim ve sağlık sektörünün payı sırasıyla 1990-2001 döneminde ortalama yüzde 3.4 ve 2.7 iken, bu oran 2002 ve 2003 yıllarında eğitim sektöründe sırasıyla yüzde 5.4 ve 5.1, sağlık sektöründe ise sırasıyla yüzde 4.4 ve yüzde 4.5 olmuştur. Kamu yatırımları içinde eğitim ve sağlık sektörünün payı 1990-2001 döneminde ortalama yüzde 9.8 ve 4.1 iken, bu oran 2002 ve 2003 yıllarında eğitim sektöründe sırasıyla yüzde 12.1 ve yüzde 14.5, sağlık sektöründe ise yüzde 5.1 ve yüzde 5.8 olarak gerçekleşmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı